

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Paraenesis De Eleemosyna

Alardus <Aemstelredamus>

[Köln], 1545

VD16 A 1250

Non esse curiose scrutandos, quos impertiamur eleemosyna pauperes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63012)

DE ELEEMOSYNA.

ñium mouetur iniuria. Et sequitur: Cuius omnium
communis est domo, cuius ianua nemini clauditur,
cuius mensam paup nullus ignorat, cuius cibus cun-
ctis offertur, cuius omnes bonum norunt, & nemo
sentit iniuriam, qui deo nocte dieque seruit, qui in-
desinenter eius præcepta meditetur & cogitat.

*Non esse curiose scrutandos, quos impertiamur elec-
mosyna pauperes.*

CHrysoftomus sermone 21. in cap. 12. epist. ad
Romanos. Quam multi tum temporis diui-
tes erant in Israel, & tamē nemo illorum Eli-
am hospitio suscepit. Quam multi diuites erant tem-
poribus prophetæ Elisæi, & tamen sola Sunami-
tis hospitalitatis fructum uindemiauit. Quemad-
modum & Abraham suo tēpore largiter ac prom-
pte fecit. Et profecto potissimū est, quod quis ad-
miretur, quod ista fecerit, cū ignoraret, qui essent,
qui aduenerant peregrini. Itaque neq; tu pauperes
curiose inquiras. Propter Christū enim illos susci-
pis. Quod si perpetuo curiose scrutaturus es paupe-
res, fiet, ut sæpenumero probatum coram deo uirū
prætergrediare, mercedemque, quam ex eo habitu-
rus eras, perdas. Atqui etiam is, qui reprobum reci-
pit, sine culpa erit, imo & mercedē habebit. Prophe-
tam enim in nomine prophetę recipiens, mercedem
prophetę accipiet. Qui uero intēpestiua sua curio-
sitate præcipuum quēquam neglexerit, pœnas etiā
dabit. Ne scruteris igitur curiose pauperum uitam

D E E L E E M O S Y N A .

atque negotia . Nam extrema illud insolentia est, pro uno pane totam hominis miseri uitam curiose inquirere . Nam etiam si homicida, si latro, aut aliud huiusmodi fuerit, an non uideatur tibi, uel pane, uel modico argento dignus? Et tamen dominus tuus solem suum illi producit, tu uero quotidiano cibo indignum iudicas? Ego uero quod adhuc maius est pono, nimirum, quod etiam, si manifeste cognoueris, innumeris illum refertum esse malum, neque sic tamen excusationem habeas, si necessario cibo illum priuaueris . Seruus enim illius es, qui dicit: Nescitis cuius spiritus sitis: famulus es illius qui lapidantes se curare laborabat, imo & crucifixus est pro eis . Non est quod mihi dicas, quod alium interfecerit . Nam etiam si te ipsum interempturus esset, neque si tamen fame laborantem contemnere deberes . Discipulus enim illius es, qui crucifigentium se salutem cupiebat, qui que in ipsa cruce dicebat: Pater remitte illis, nesciunt quid faciunt, illius es seruus, qui percutientem se curauit, qui latronem in ipsa cruce coronauit . Olympiodorus in Ecclesiasten, cap. ii. Qui obseruat uentum non seminat, & qui considerat nubes non metet, sicut non est qui sciat, quae uia sit spiritus, neque quomodo conpingantur ossa in uentre praegnantis, ita non cognosces opera dei quodcumque facturus est . Qui uentos obseruant, saioni minus incumbunt . Plerumque enim contingit, ut qui hodie perflat uentus, crastina die sit quietus, aut contra, bacchaturus sit die crastina, quae hodie conquiescit . Hodie cum pluit, cras erit aer serenus . Non oportet ergo uentos obseruare, sed spe bo

DE ELEEMOSYNA.

na, sationem facere, deo confidentes auctori bonorū
omnium. Nam si præ observatione nubium ac uen-
torum differamus sationis tempus, irritam deinde
messem experiemur. Sed etiam si maxime uelimus,
obseruare non possumus aeris qualitates, neque em̄
scimus uiam ipsius spiritus: sapienter nāque & ua-
rie deus humanis consulit rebus. Inquit ergo: Tu
quoque ne rantopere sis sollicitus, curiose quæren-
do cui sis eleemosynam daturus, cui non daturus, ut
puta fidelisne sit ille an infidelis, iustusne an iniu-
stus. Etenim si pendebris animo ista disquirēs, amic-
tes sationis tempus: neq; inuenies in tempore mes-
sis, quod metas. Sine ulla itaque dilatione tempo-
ris, in simplicitate cordis tui eleemosynam confer,
neque enim scis, an spiritus cum uiuificet, quem tu
fortasse putas iniustum: contraque illum à se repel-
lat, quem tu iustum existimas. Erasmus in En-
chiridio capite. 6. Non est Christiani sic cogitare.
Quid mihi rei cum isto? albus a terve sit nescio, ig-
notus est, alienus est, nihil unq̄ bene de me meritus
est. Læ sit aliquando, nunquam profuit. Nihil ho-
rum. Tātum memineris, quo merito tibi, que præ-
stiterit Christus, qui suam in te beneficentiam, non
in se, sed in proximo uoluit retaliari. Tantum uide,
quibus egeat ille, & quid tu possis. Tantum hoc co-
gita, confrater est in domino, cohæres in Christo,
eiusdem corporis membrum, eodem redemptus san-
guine, fidei communis socius, ad eandem gratiam
& felicitatem futuræ uitæ uocatus. Quemadmodū
dixit Apostolus: Vnum corpus, & unus spiritus, si-
cut uocati estis in una spe uocationis uestre, unus

DE ELEEMOSYNA.

dominus, & una fides. Vnum baptisma, unus deus
& pater omnium, qui super omnes, & per omnia,
& in omnibus nobis. Erasmus in Enchiridio cap.
6. Vide igitur, num ad hoc corpus pertineant, quos
passim audis ad hunc modum loquentes: Mea res
mihi hereditate obuenit, iure, non fraude possideo.
Quare ea non meo arbitratu utar, atque abutar? Quare
non despondeo, quibus nihil debeo? Profundo, perdo.
Meum est, quod perit, aliorum nihil interest. Mem-
brum tuum ringeretur inedia, & tu ructas perdicum
carnes, frater nudus horret, tibi tantum uestium ti-
neis & carie uitiatur. Tibi mille aureos unius no-
ctis alea perdidit, dum interim misera quæpiam pu-
ella, adigentem ægestate pudicitiam suam pro sti-
tuit, & perit anima, pro quo Christus impendit ani-
mam suam. Tu dicis quid mea? Quod meum est, pro
meo arbitrio tracto. Et post ea isto cum animo ti-
bi uideris Christianus, qui ne homo quidem sis. Hæc
ille. Qui obijciunt illud Ecclesiastici: Da miseri-
cordi, & ne suscipias peccatorem. Vicissim audiant
uelim illud ex Euangelio: Omni petenti te tribue.
Si peccatori petenti eleemosynam denegar, iam
non omni petenti te tribuis, si dederis, non obseque-
ris sapientis doctrinæ de non tribuendo peccatori-
bus. Quicquid est huius scrupuli, hoc pacto nego-
tium poterat extricari iuxta Augustini consilium,
si hoc sis animo, ut nolis quicquam peccatori elar-
giri ea lege, ut cum in peccatis foueris, sed solo pie-
tatis prætextu. Audiant item Augustinum lib. 3. de
doctrina Christiana capite 16. Hunc in modum scri-
bentem de locutionibus figuratis: Si præceptum lo

DE ELEEMOSYNA.

cutio est, aut flagitium, aut facinus uetans, aut utilitatem, aut beneficentiam iubens, non est figurata. Si autem flagitium, aut facinus uideatur iubere, aut utilitatem, aut beneficentiam uetare, figurata est.

Scriptum est, Da misericordiam, & ne suscipias peccatorem. Posterior pars sententiæ huius uideatur uetare beneficentiam. Ait enim: Ne suscipias peccatorem, intelligas enim figurate positum pro peccato peccatorē, ut peccatum eius non suscipias.

Memoriæ proditū est Iudæis binas decimas quotannis fuisse, posteriorem pro peregrinis pauperibus gentis suæ, de qua dictum est: Omni petenti tribue: sed alteram priorem ista Leuiticis tradendam, primam separabant Leuiticis, & de hac dictū est: Desudet eleemosyna in manu tua, donec inuenias iustum cui des, hoc est, cui debeas.

Omni petenti dandum.

Avgustinus in Psalmum 102. Faciens misericordias dominus. Sed quibus? Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. In omnes fac misericordiam. Quam misericordiam facturus es iusto? in necessitatibus tantum corporalibus. Cui si defuerint supplementa à te, nō ei deerūt à deo, quod ergo facis, tibi plus, pdest. Das mendico transeunti & petenti, quæres & istum cui des, p quē recipiaris in tabernacula æterna: q̄a qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet. Mendicus te querit, iustum tu quere: de alio em̄ dictum est, om̄i petenti te da: & de alio dictum est: Desudet eleemosyna in manu tua, donec inuenias iustum cui eam tradas.